

کوتاه از مفتاح

معصومه سادات میرغنی

به فکر جوان‌ها بود و در محفل‌هایش سفارش می‌کرد: «بدون تردید جوانان، سرمایه‌های مملکت‌ها و ملت‌ها هستند. هرگاه جوانان راه ترقی را طی نکرده و منحرف شدند، نه تنها خودشان سقوط می‌کنند، بلکه ملت‌های خود را هم سقوط می‌دهند... بیاید جوانان را دریابیم و آن‌ها را در مشکلاتی که دارند، تنها نگذاریم.»

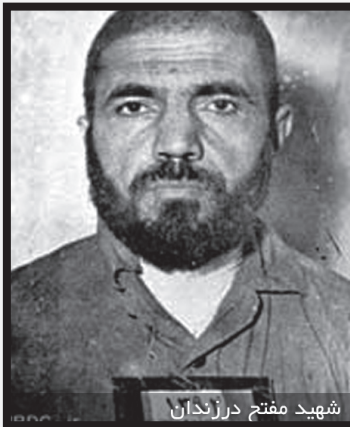
مقید بود نماز را به جماعت بخواند؛ حتی در بدترین وضعیت و سخت‌ترین حال جسمانی. یک شب نتوانست سر موقع به مسجد بیاید. کمی دیر شده بود و جمعیت منتظرش ماندند. نماز جماعت را که خواند، به دوستش گفت: «از این به بعد، اگر دیر آمدم، شما با تابتوب بیایید درب منزل من، دست خالی بر نمی‌گردید!» با همه گرفتاری‌ها و خطرات مأمورین، هیچ‌گاه از نماز جماعت اول وقت و سخنرانی برای مردم دست نکشید.

سال ۱۳۳۹ بود که تصمیم بزرگی گرفته شد. آیت‌الله خامنه‌ای و شهید بهشتی هم با او بودند. می‌خواستند بین دانش‌آموزان، دانشجویان، طلاب و فرهنگیان، پیوند عمیقی ایجاد کنند. اولین کانون اسلامی را در قم تشکیل دادند. روزهای جمعه، دانش‌آموز، روحانی و دانشجویان در مسجد رضوی جمع می‌شدند و به بحث‌های اسلامی می‌پرداختند.

مدتی بود که می‌دید برخی از مردم نسبت به ظلم و ستم سکوت می‌کنند. قلم به دست گرفت و در مقدمه کتاب «رها و ردهای استعمار» نوشت: «قرآن مجید، مردمی را که ساکت و بی‌صدا سرنوشت خود را به دست دیگران سپرده و در آن دخالتی نمی‌کنند و بدون چون و چرا هم‌رنگ جماعت می‌شوند، از مقام انسانیت ساقط و حتی از گذاردن نام حیوان نیز بر آنان خودداری کرده و بالاخره لقب پست‌ترین جانوران را شایسته آن‌ها می‌داند.»

مقام معظم رهبری فرمود: «شهید مفتاح یکی از مظاهر فرهنگی بود که اسلام را در مرحله عمل به فردها، زاویه‌ها و خلوت‌ها محدود نمی‌کرد. اسلام را با همان شمول و همه‌جانبه بودنش در اعتقاد و عمل در معرفت و تحقیق می‌فهمید و به دنبال آن تلاش می‌کرد...»

شهید مفتاح در زندگی کم نمود و کم تظاهر اما پر تحرک بود... از شهدای گران‌قدر انقلاب چون مطهری، مفتاح و بهشتی بایستی به عنوان شهدای ضدیت با التقاط نام برد. چون این عزیزان فضای حوزه را به محافلی از دانشگاه و خصوصاً به جمع دانشجویان منتقل کردند و لذا جریان‌های التقاطی، نمی‌توانستند آن‌ها را تحمل کنند.»

شهید مفتاح در زندان

لحظاتی پس از سوگند در دانشکده الهیات ۲۷ آذر ۱۳۵۸

آخرین لحظات در بیمارستان امیرعلم

حضور گسترده مردم در تشییع جنازه شهید دکتر مفتاح

امضای دفتر یادبود شهادت دکتر مفتاح توسط مقام معظم رهبری در محل شهادت آیت الله دکتر مفتاح

در دانشگاه تهران، مروجان مکتب‌های مادی و الحادی، بر ذهن دانشجویان تأثیر می‌گذاشتند. در این شرایط، به تبلیغ و تبیین مباحث اسلامی و نقد و فلسفه ماتریالیسم و ابطال افکار مارکسیستی بسیار نیاز بود.

شهید مطهری که سال‌ها پیش برای پالایش این افکار به دانشکده الهیات دانشگاه تهران رفته بود، به کمک شهید مفتاح نیاز داشت تا بتواند اهداف خود را هر چه بهتر عملی کند.

پس دکتر مفتاح در سال ۱۳۴۹ به‌عنوان استادیار تمام وقت دانشگاه استخدام شد. این فرصتی بود تا او برای برقراری ارتباط با جوانان دانشگاهی موقعیت مناسبی پیدا کند و با اقامت در تهران، فعالیت‌های مبارزاتی خود را با زیر بنای فرهنگی و آموزشی، سازمان‌دهی کند. او همچنین پس از اقامه نماز جماعت در مسجد دانشگاه تهران به پرسش‌های اعتقادی و شرعی دانشجویان پاسخ می‌گفت و برخی سوره‌های قرآن را تفسیر می‌کرد.

دکتر مفتاح را پایه‌گذار وحدت حوزه و دانشگاه نامیده‌اند. شهید محمد مفتاح دریافته بود که رژیم پهلوی و کارگزاران استکبار درصددند تا میان حوزه و دانشگاه شکافی عمیق ایجاد کنند. به همین دلیل تصمیم گرفت در این اوضاع آشفته، برنامه‌هایی اجرا کند تا دانشجویان مسلمان را به سمت ارزش‌های دینی متمایل کند و دستگاه حاکم را در ایجاد اختلاف بین این دو نهاد ناکام بگذارد. به‌همین دلیل تر «وحدت حوزه و دانشگاه» را در این میان مطرح کرد.

به عقیده مفتاح منظور از وحدت حوزه و دانشگاه ادغام این دو کانون نبود؛ بلکه هر کدام نکات مثبتی در خود داشت که باید به سوی تکامل پیش بروند و به هم نزدیک گردند.

شهید مفتاح پس از پیروزی انقلاب، در حالی که سرپرست کمیته انقلاب اسلامی منطقه ۴ تهران بود، ریاست دانشگاه الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران را پذیرفت و در سنگر دانشگاه برای ایجاد تحول در برنامه‌های درسی و انتقال فرهنگ اسلامی به این پایگاه علمی بسیار کوشید و در این زمینه استادان متعهد و برجسته‌ای را جذب این کانون کرد.

شهید آیت‌الله محمد مفتاح در پی برنامه‌ریزی گسترده‌ای برای تأسیس یک دانشگاه اسلامی بود که شهادتش این طرح را ناتمام گذاشت.

منابع:

مجله شاهد باران، ش ۱۴، دی ۱۳۸۵
زندگی‌نامه شهید آیت‌الله دکتر مفتاح، غلامرضا گلی‌زاوره
باران امام به روایت اسناد ساواک